

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ INDEPENDENT WORK OF STUDENTS ON LABOR PROTECTION

Андрій Литвин

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики професійної підготовки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

Україна

У статті проаналізовано історичне та сучасне дослідження поняття. Визначено низький рівень зацікавленості до самоосвіти. Під час організації самостійної роботи студентів слід враховувати їх особистісні характеристики, рівень розвитку особистості, адже саме це сприяє поглибленню і розширенню їхніх знань.

Ключові слова: саморозвиток, самоосвіта, інтерес, підготовка, завдання.

The article analyzes the historical and modern study of the concept. A low level of interest in self-education is determined. At the organization of independent work of students it is necessary to consider their personal characteristics, level of development of the personality, after all it promotes deepening and expansion of their knowledge.

Keywords: self-development, self-education, interest, preparation, task.

Сучасна система вищої освіти покликана не лише надати студентам певний обсяг знань, сформувати відповідні вміння та навички, але й розвивати творче мислення, ознайомити з методикою самостійного здобуття та аналізу інформації, необхідної для подальшого професійного саморозвитку та вдосконалення. Відповідно до сучасних тенденцій вдосконалення фахової професійної підготовки, зменшується частка прямої передачі знань під час аудиторних занять, а натомість, збільшується обсяг самостійної роботи студентів.

Поняття «самостійна робота» розкрито у роботах Л. Жарова, І. Лернера, Н. Тализіної. Самостійну роботу студентів, як особливу форму навчальної діяльності суб'єкта, у процесі якої студенти набувають знання та вміння, розвивають самостійність та активність розглядали А. Алексюк, П. Підкасистий, О. Савченко, Д. Тетеріна. Навчання студентів вмінню самостійно планувати свою пізнавальну діяльність досліджували А. Лошак, О. Козак, М. Красницький.

Аналіз публікацій з даної проблеми переконливо свідчить про її важливу роль для педагогічної теорії й освітньої практики. Адже самостійна робота, як пише В. Ягупов, «має надзвичайно важливе значення для формування й удосконалення знань, мислення й переконань». Тому, на глибоке переконання вченого, «цей метод є внутрішньою основою будь-якого іншого методу навчання і необхідною передумовою дидактичного зв'язку різних методів навчання між собою». Він спеціально підкреслює, що «сучасні освітні процеси і науково-технічна революція роблять метод самостійної роботи одним з основних» [3, с. 344]. Особливо важливого значення самостійна робота набуває у закладах вищої освіти, яка здійснює не тільки освіту, але й головним чином професійну підготовку майбутніх фахівців.

В. Андрєєва, розглядаючи питання самостійної роботи, пропонує таке формулювання: «Самостійна робота студентів – це така форма навчально-виховного процесу, яка охоплює поза аудиторну і аудиторну діяльність, будь-який вид самостійної навчальної чи комунікативної діяльності, що виконується в режимі взаємоконтролю...» [1, с. 25].

Вища школа все більш стикається з проблемою низького рівня знань у значної частини випускників закладів вищої освіти і вкрай низькою їх мотивацією до навчання. Однією з причин цього стану ми вважаємо втрату інтересу до знань й до освіти взагалі та їх ціннісного сприйняття в суспільній свідомості. Практика ж свідчить, що вже перші успіхи студента, отримані в процесі самостійної роботи, посилюють його інтерес до навчання. При цьому виникає цікавий ефект: успішне самостійне виконання певного завдання

стимулює інтерес, який, у свою чергу, сприяє бажанню успішно виконувати й наступні завдання. Цілеспрямоване використання педагогом цього ефекту вимагає обов'язкового використання заохочення студента. Тому належна організація самостійної роботи повинна включати системний контроль і об'єктивну оцінку діяльності студента.

У відповідності з Національною доктриною розвитку освіти України в ХХІ столітті біля 50 % навчальної роботи передається студентам закладів вищої освіти на самостійну навчальну діяльність таким чином, самоосвіта, самостійна навчальна діяльність студентів виростає в соціальну категорію [2].

Працюючи самостійно, студент змушений повсякчас передбачати і оцінювати як можливий результат, так і саме виконання завдання, адже вона формує самостійність не тільки як сукупність певних вмінь і навичок, а як риси характеру, яка відіграє істотну роль у структурі особистості сучасного студента. Зміна концептуальної освіти й розширення функції самостійної роботи студентів не тільки веде до збільшення її обсягу і важливості, а й викликає зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, тобто коригує всі психолого-педагогічні (організаційні, методичні) засоби забезпечення самостійної роботи студентів. Особливе значення має самостійна робота студентів в період підготовки до практичних та лабораторних занять, оскільки вона передбачає великий обсяг самостійності кожного студента в навчально-пізнавальній діяльності. Під час організації самостійної роботи студентів слід враховувати їх особистісні характеристики, рівень розвитку особистості.

Висновок. Таким чином, самостійна робота студентів охорони праці сприяє поглибленню і розширенню їхніх знань, формуванню інтересу до пізнавальної діяльності, оволодінню прийомами процесу оволодіння новими вміннями та навичками. Вона є основою самоосвіти майбутнього фахівця, формує відповідну мотивацію і навички самоосвіти. Самостійна робота – це важливий засіб розвитку вмінь студентів діяти без сторонньої допомоги, їх пізнавальних здібностей і навчальних інтересів до охорони праці. Вона є

важливою ланкою у цілісній системі формування професійної підготовки майбутнього фахівця охорони праці.

Список використаних джерел:

1. Андреева В. М. (1989) Методика активизации самостоятельной работы студентов ускоренного обучения. Организация самостоятельной работы в процессе изучения общественных наук. Вып. 6. Л.: Изд-во ЛГУ. С. 24-28.
2. Державна Національна програма: *Освіта (Україна XXI ст.)*. К.: Райдуга, 1994. 49с.
3. Ягупов В. В. (2002). *Педагогіка: Навч. посібник*. К.: Либідь. 560 с.